

Saudlar Sanada

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 января, 2025

Saudlar Sanada SAUDLAR SANADA

Hem eýranlylar, hem husiler, hem-de saudlar kösençlik çekdi we ahyrynda hemmeler öñ teklip edilen çözgüdi – meseläniň içerki syýasy gatnaşyk arkaly çözülmegini we Saud Arabystana garşıy gönükdirilen hüjümleriň togtadylmagyny kabul etdi. Sana şäherinde toparlaryň özara duşuşyklary geçirildi / Fotosurat: Twitter

Üç aý mundan öñ Ýemende Eýrandan husilere gözegçiligindäki porta ugradylan 5 müň ýarag, 1,5 milliondan gowrak ok-däri serişdesi, 7 müň raketa bileşeni alyp baryan gämi saklanypdy.

Bu yük uruşy maliýeleşdirýän we 8 ýyl 7 aýa golaý wagt dowam etmegine getiren düzümlerçe, belki-de yüzlercesinden biridi.

Uruş iki tarap üçinem güzaply we ezýetli boldy. Sana howa menzili we Hudeýde porty ýapyldy. Gonjak her bir uçaryň ilki koalisýon güýçlerden rugsat almalydy, porta golaýlaşjak her bir gäminin ilki barlanmalydy.

Husiler we olaryň gözegçiliği astyndaky sebitler uly kynçylyklary başdan geçirdi. Munuň üstüne uruş zerarly ýerinden-ýurdundan jyda düşürilen ýa-da Ýemeniň içinde ýa daşynda güzeranyny dolajak bolup ýasaýan ýerini taşlap gaýdan millionlarça ýemenliniň kösençlikleri-de goşuldy.

Uruşýan taraplar çaknyşygy bes etmäge we ýaraşyga gol çekmäge gönükdiren bir wagtyň özünde berýän beýanatlary we ýygy-ýygydan geçirilen ýygnanşyklar arkaly ursuň gutarmagyň we

parahat durmuşa dolanyp barmagyň şertlerini jikme-jik öwrenýärdi.

Ahyrsoň muňa kim ynandyranam bolsa, Saud Arabystanyň delegasiýasy husileriň gözegçiligi astyndaky Sanada peýda boldy. Munuň özi iki tarapyňam ýaraşyga çynlakaý garaýandygyny görkezen möhüm üýtgeşme boldy.

Çaltlanan we bary-ýogy bir gün öňünden habary berilen taryhy üýtgeşmäniň aňyrsynda şek-şübhesiz Saud Arabystanyň, Hytaýyň hemäyatkarliginde Eýran bilen baglaşylan ylalaşyk ýatyr.

Ylalaşyk Riýad bilen Tähranyň arasynda uzak wagtlap dowam eden dartgynlylygyň soňlanmagyny-da öz içine alýar we munuň Yemende bolşy ýaly beýleki sebit ýurtlarynda-da netije bermegine garaşylýar.

Ylalaşyk netijesinde hoşniýetlilik artyp barýar. Ýemen urşy we parahatçılık hoşniýetli gepleşikleriň iň esasy meseleleriniň biri bolup durýar.

Urşuň yetiren zyýany dürli problemalaryň döremegine getirdi, bularyň başyny şular çekýär: ýurduň içinde ýasaýan ýerinden jyda düşürilen millionlarça adamyň we daşary ýurtlara çykan bosgunlaryň dolanyp gelmegi, bigünä yerli ýasaýjylaryň we ötegçileriň ölümüne sebäp bolýan yüz müňlerçe minanyň arassalanmagy, on ýyla golaý wagt okuwa berilen arakesmäniň yzyndan okuwçylaryň mekdeplere gatnap başlamagy, saglygy goraýyş hyzmatlarynyň güýje girizilmegi we uruşdan zyýan çeken sebitleriň reabilitasiýasy.

Urşuň bes edilmegi kimiň ýeňendigi we kimiň ýeňilendigi hakdaky samsyklaç çekismäniň öňünü alyp bilmez, ýöne uruşlaryň hiç mahalam ýeňijisi bolmaýar.

Şertler çaknyşygy mejburylyga öwürdi we muňa eliňe gül alyp garşylyk bermek mümkün däl. Hem eýranlylar, hem husiler, hemde saudlar kösençlik çekdi we ahyrynda hemmeler öñ teklip edilen çözgüdi – meseläniň içerki syýasy gatnaşyk arkaly çözülmegini we Saud Arabystana garşıy gönükdirilen hüjümleriň togtadylmagyny kabul etdi.

Eýranyň özi haosyň howplaryndan çetde däldigini we bähbidiniň sebitara durnuklylygy sabotaž etmekde däl-de, kepillik astyna almak üçin tagalla etmekde ýatandygyna düşündi.

Çaknyşýan taraplar şuňa göz ýetirenlerinde parahatçylykly çözgüde gelmek kyn däl.

Düzümleriň gepleşikler tapgyry geçirildi, halkara we sebitleyin wekiller gezekli-gezegine degişli paýtagtlarda resmi saparda boldular. Ylalaşyklar baglaşıyldy we hemmesi hemmeler tarapyndan arzuwlanan parahatçylygyň iň bärki sepgidine ýetmek bilen soñlandy.

Häzir hoşniýetli bolmaga çagyryan birnäçe ýşarat bar, çünkü Ýemende parahatçylyk hakdaky çagyryşa hereketleriň, harby operasiýalaryň togtadylmagy, güýçleriň yza çekilmegi we iki tarapyňam bendileri boşatmagy ýaly oňyn üýtgesmeler dowam edýär.

Munuň özi dünýäniň iň möhüm nokadynda parahatçylygy ýola goýmagyň başlangyjydyr. Howpsuzlygyň üpjün edilmegi, parahatçylygyň höküm sürmegi, Ýemen tragediýasynyň soñlanmagy we howp-hataryň azalmagy hemmeleriň bähbidinedir.

Abdyrahman RAŞID,

«Şarku'l Avsat» gazetiniň öñki baş redaktory, «El- Arabiyye» ýaýlymynyň öñki müdürü.

@aalrashed

Çarşenbe, 12.04.2023 ý. Publisistika